

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegj minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Wallisch-
gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest: Weisz Mór
Haasensteint és Volger hirdetés köv. irodája. Weisz Mór
hirdetéseket felvételi irod. Budapest szertitátor 5. sz. Braun Ede
hirdetményi ügynöksége, József utca 10. sz. 1. emelet

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hóv a lap szellemi részét illető
közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Előfizetési díj.

Vákre postán vagy helyben házhoz hordva

Égész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Meelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazdasági napilap
hatodik évfolyama harmadik
évnegyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Égész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben pos-
ta utalvánnyal alólirt könyvkereskedésébe
küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés
utn tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet” kiadója.

A szláv kiegyezés.

Budapest, július 15.

A szláv világ kárpótlást keres amaz
erősei vereségért, mely föllépését oda lenn
aléli csatatéren kísérte. A vazallus né-
p lázadása a porta fő uralma ellen egye-
re csak kudarcra vezetett; akármint
le a végeredmény, az a rohamos dia-
d-menet, melylyel a délszlávok biztat-
ták magokat, már az első lépésnél meg-
akadt. Szerbia képtelennek bizonyult a si-
kies offensívára s azok a demoralizált,
elapnyult barbar törökök minden ponton
hiesien visszaverték a rohamot. A bel-
gidi szláv demagógokból nagyon rossz ka-
táák váltak; az elbizakodott Szerbia már
h szerint fegyverszünetet koldul; vér és
iség jelzik törekvéseit, de nem a siker,
mly csak az erőshöz szegődik. A keleti
„Piemont” lealcazva egész gyamoltalan-
sgában áll a világ előtt, mely megismer-
lte, milyen nevelésesen nagy az ellen-
t e kis ország vágyai és ereje között.

Ma tehát a szláv világ ismét a mo-
narchiára irányozza figyelmét s ez álla-
pot akarná céljai valóstítására praeparálni.
Ermszetesen nem Ausztria-Magyar-
cszágot, azt a dualisticus monarchiát,
melynek államjogi szervezete sem kalandor
trekvéseknek, sem hódítási aspirációknak
irt nem enged. Nekik ismét Ausztria
ll, az az állam, melynek tulajdonképeni
mzeti jellemvonása nincs, de melyben
égis a szláv elem az uralkodó. Szláván
sarjakk tenni a monarchiát, hogy egyrészt
anál nagyobb mértékben megszilárdítsák
viszonyt, melybe a három császár szó-
tsége óta Oroszországhoz lépett, más-
rszt, hogy a Habsburgok birodalma vegye
ama szerepet, melyre a délszláv világ
lszabadítása terén Szerbia és Montenegró
nmár tehetetleneknek bizonyultak.

Sem a magyar, sem a német elem
em hajlandó az ilyen kalandor tervek
ömozdításában részt venni és semaz egyik,
em a másik elem nem vágyik idegen ér-
ekért olyan pénz- és vérérdozatokhoz,
i, melyekért semmiféle kárpótlásra vagy
egfelelő viszonyozgatásra nem számíthat.
A kalandor politika érvényesülését csak a
zláv elem túlsúlyra jutása biztosíthatja s
ez cél elérésére már kiadták a jelszót, mely
uphemisticus alakjában úgy hangzik: ki
ell egyezkedni a szlávokkal.

Egész chorusa a német és orosz fel-
ivatalos íróknak zengi egy idő óta ezt a
ótát; százféle változatban halljuk azt,
émet rőpíratok, orosz hírlapi cikkek pre-
ikálják az eszmét s a bécsi szlavophyl
örök tüntetőleg kaczerkódnak az eszmével.
z actio különben már nemcsak „hírlapi-
g”, hanem más téren is megindult s
ízonyos bécsi lapok sietnek a monarchia
zláv törzseinek magaviseletéről hivatalos
ízonyitványt kiállítani, nehogy valaki meg-
epőnek találja a dolgot, hogy épen olyan-

kor kezdetnek nagy jelentőségű kiegyezési
kísérletek, midőn a délszláv világ nagy
mozgalma ó reakjok is érezhető visszaha-
tással van.

Bécs bizonyos köreiben kétségkívül a
legteljesebb készség mutatkozik a szláv
kiegyezés létrehozására; a katonai párt,
az ultramontán és feudális világ nagyon
szeretné, ha a magyar-német túlsúly meg-
döntésével a gyűlölt alkotmányosságot is
lehetőleg megnyirbálhatná. A mi az ügy-
nek kiváló fontosságát kölesönöz az, hogy
az eszme külföldön merült föl s a syréni
hangok legelől is Andrássy Gyula gróf
elosábitására irányulnak. Az ő nagy te-
hetségeit dicsőítik, az ő érdemeit zengik,
őt nyilvánítják azon „gondviselesszerű fér-
finak, a ki a szláv kiegyezést létrehozni
képes.” Némely officiosusok rettentően ár-
tatlan arczal, de kétségkívül helyeslő
szemhunyorítással regisztrálják a dolgokat
ugy, hogy határozottan gyanuba hozzák
magát Andrássy grófot is. Azt lehetne
hinni, hogy ő központja ama törekvések-
nek, melyek a dualismus romjain a szláv
uralmat vissza akarják állítani Ausztriá-
ban. Ezt a külügyministerről, a dualis-
mus egyik megteremtőjéről egyáltalán le-
hetetlen föltenni s így szükségesnek lát-
szik constatálni, hogy némely bécsi of-
ficiosus tollak Andrássy gróf ne-
vével a leggrutabb visszaélést ü-
zik, midőn olyan belpolitikai irány tá-
mogatásával gyanusítják, melynek diada-
lát a Hohenwart aera idején épen a mos-
tani külügyminister hiúsította meg.

Augsburg, jul. 15.

Sok előleges megbeszélés s tanácskozás
után végre megalakult a német conservatív
párt. Azok kik e párt létrehozása mellett fá-
radhatlan buzgalommal közreműködtek, egy fel-
hadistat bocsátottak közre, melyben mindazokat,
kik a benne foglalt nézeteket osztják csatlako-
zásra szólítják föl, hogy ily módon elfoglalt
álláspontjukat függetlenül föl és le felé mint
egy erős compact párt érvényesíthessék.

E párt főbb céljai a következők: a ha-
za egységét a birodalmi alkotmány alapján
nemzeti irányban megerősíteni, politikai téren a
főszűlt az állami életnek monarchikus alapjai-
ra s egy erős felsőbbégi hatalomra fektetni, a
magán- és közjog fejlesztését, tekintettel a je-
lenkor kívánalmára csupán történeti jogalapon
eszközölni, a polgári szabadságokat biztosítva a
nemzetnek részvételt a törvényalkotásban el-
fogadni, de nem az általános választási
jog, hanem anép szerves osztályainak
alapján, az egyház befolyását a népevelésre
mint egyedüli biztosítékot a tömegnek napról
napra növekvő elvadásulása az elfogadott tár-
sadalmi kötelékek erőszakos szétszakítása ellen
— különösen a felekezeti iskolák megtartása
által támogatni mindazon törvényeket, melyek a
kulturharc alatt az egyház belső életére vonatko-
zólag hozottak revideálni, a szerzési s forgalmi
élet terén uralkodó zabolátlan liberalis theorikák
helyébe egy rendezett gazdasági szabadságot
hozni, a socialis tévtanok kihágásait, melyek
a létező rendet s az állam biztonságát fenye-
getik, megszüntetni, a részvénytársulatok lel-
ketlen üzleimeit megakadályozni s ezek ellené-
ben a becsületes munkát védeni; czélszerű törvé-
nyek által a gyárosok és munkások közti vi-
szonyt rendezni stb.

(A felhívás alatt álló illustris nevek kö-
zül a következőket sorolom föl: br. Burgk, gr.
Finkensteint, br. Horst, gr. Kleist, Lutharvt
bir. tanácsos, br. Winigerode, dr. Mühlhaus-
ser, dr. Rieger, gr. Solms, stb.)

E pártnak alakulása kétségkívül nagy
mozgalmat fog előidézni a politikai körökben;
vegyük tehát szemlére a hatást, mit a márérin-
tett s kivonatossan ismertett felhívás eddigéig
gyakorolt:

Az elsőrendű lapok közül a Krenzzeitung
mellett a Nordd. Allg. Ztg. első vonta ki fogy-
verét védelmére, többi közt ezt mondván: „azon
nevek, melyekkel a felhíváson találkozunk, elég
biztosítékot nyujtnak nekünk, hogy az ennek
alapján keletkező párt a reactionarius tenden-
ciáknak nem fog hódolni s ellenkezőleg igye-
kezni egy nemzeti szabadelvű politikát támo-
gatni.”

A neveket illetőleg, melyekkel a felhí-
son találkozunk egy sincs, ki magát, Bismarck
elleni opponálásban compromittálta volna s a
főtörzset azok képezik, kik már a választás
előtt az államkancellárral kibékültek, ezekhez
csatlakoztak gazdasági reformerek, a földbir-
tokosi osztály néhány kiválójai, ministeri hi-
vatalnokok s több rokonérzelműek, kik eddig
egyik párthoz sem tartoztak.

Nem ok nélkül jeleztem azon körül-
ményt, hogy a nevek közül egy sincs, ki
Bismarckelleni opponálásban compromittálta vol-
na magát, a mi igen fontos körülmény e párt-
nak alakulására nézve, a mennyiben az ellen-
kező esetben a közeledés Bismarckhoz igen meg-
volna nehezítve, már pedig azt senki sem fogja
kétségbe vonni, miszerint e párt csak úgy jut-
hat nagyobb jelentőségre, ha a válaszfalt köze-
te s az állami kancellár között minél inkább
el tudja távolítani.

De egyáltalán lehet a kilátás erre, te-
kintettel a felhívásnak azon passzusára, mely
a kulturharcra vonatkozik. Igen jól ismerjük
Bismarcknak erre vonatkozó álláspontját e jel-
szóval: „vagy hajlik vagy török”, tudjuk, hogy
ő nem a concessio emberé.

Ők fölajánlják közreműködésüket a kul-
turharc befejezésére, egyrészt az államnak az
egyházhoz való souveránitási viszonyainak ren-
dezése, másrészt az egyházi beléletnek sérté-
hetlensége alapján. Megvallja, miszerint a ró-
mai egyház a souveránitással ellenkezésbe he-
lyezte magát, de kijelenti, hogy az állami hata-
lom is áthágta jogkörét az egyházi beléletet sérté-
ző törvényeivel.

Az alakuló párt felhívja továbbá csatla-
kozásra az ultramontánok közül azokat, kik ily
alapon hajlandók a kiegyezést létesíteni.

Mit fognak az ultramontánok csinálni,
mit Bismarck az egész dologhoz szólni? E
létkérdések kedvező alakulásától függ az új
pártunk egész jövője.

Azt azonban előre mondhatjuk, ha az egy-
máshoz való közeledés kísérletei sikertelenek
maradnak, a pártalakulás épúgy fog hajfőrtést
szenvnedi, mint az eddigi ilymű kísérletek.

B. d' Arny Sándor.

A háboru.

A napokban sokat szellőztették a hirt,
hogy a keleti bonyodalmak elintézése céljából
egy európai congressus fogna összeülni. Ehirt
most oda módosítják, hogy a diplomácia vég-
leg elvetette az erre vonatkozó tervet s abban
állapodott meg, hogy jegyzékváltás útján fog-
nak az eszmék kicséréltetni, az alkudozások
folytatni s a teendő lépések megbeszél-
tetni.

Másfelől tartja magát a hír, hogy Orosz-
ország lépéseket tesz Szerbia javára egy fegy-
verszünet létesítése iránt. E fegyverszünettel
összefüggésben állni látszik Csernajeft vezérka-
ri főnökének Ismailoff ezredesnek elutazása Cser-
najeftnek egy levelével a cárhoz.

A stambuli orosz követség után a szer-
bek rimánkodnak a portánál, hogy ez ne
küldje a csatatérre a basibozukokat, mert fö-
lőtte kegyetlenek s a szerbek fölnek fölük.

A szerbek pedig egy hajszállal sem tá-
boroznak humanusabb módon, mint a törökök.
Nem is említve azt, hogy a sebesülteket lefe-
jezik, a mi meglehet, hogy tulzott állítás, tény,
hogy a cserkesz falvakat az észak-keleti szerb
határon porrá égették s Csernajeft maga egy
század román katonaságot főbe löve-
tett. Ez nem annyira büntetés azért, hogy
az oláhok a csatából megszabadtak, mert —
mint a táviró is jelzi — ugyanezt tették a
szerb ajku nemzetörök is, a nélkül, hogy csak
hajuk szála is meggyőződött volna, hanem inkább
boszuállás azért, hogy Románia sem le-
ges maradt s nem volt hajlandó a Szerbiá-
val való szövetség által előmozdítani a pansla-
vismus törekvéseit, melyek végcéljukban meg-
semmisítéssel fenyegetik Oláhországot. Cserna-
jeft muszka kegyetlensége igen alkalmas esz-
köz leendő Oláhországot közelebb hozni Szer-
biához!

Törökország helyesen cselekszik, mi-
dön, nem hajtra a szerb rimánkodásokra, „a
háborut mielőbb befejezni igyekszik, hogy az
alkotmányt s a reformokat életbeléptethesse.”
Midőn a porta ily kijelentést szándékkal har-
czol, másfelől Szerbia tenné jól, hogy még

idejekorán hagyja abba a harczt, mely reá
nézve előnyvel semmiesetre sem birand.

Eltekintve a háborúval járó csapásoktól,
melyek egy oly kis népet sujthatnak, a „Frem-
denblatt” tudni akarja azt is, — hogy a ha-
talmak épen nem garantizáltak sem Szerbiá-
nak sem Montenegrónak területök integritását
és eddigi közjogi állását. Ismerve az orosz po-
litika tendenciáját, mi ezt nagyon hihetetlen-
nek tartjuk, de ha való — akkor csakugyan
Szerbia jobbat nem tehet, mintha nem csak
fegyverszünetet, de békét eszközöljen ki min-
denáron, mely most még tán nem lesz oly
nagy, mint lehet később.

Szerbiában különben is igen válságos a
helyzet. A hangulat fölőtte izgatott s a kor-
mány ellen fordul. A skupstinát szándé-
koznak — még pedig a fejedelem kezdemé-
nyezéséből — összehívni — vagy azért, hogy
hadi költségeket szavazzon meg, vagy azért,
hogy a békét helyreállítsa, melyet, elég okta-
lanul megindított. Belgrádból Páncsovába érke-
zett megbízható emberek beszélik, hogy a
szerb fővárosban a legnyugtalanítóbb hírek
vannak elterjedve, melyek szerint Alimpics
fogságba esett, Osztoics és Cserna-
jeft megveretett s a szerb főhadi-
szállás visszavonulásban van; végül, hogy a
Mali-Zvornik a törökök kezében van. Már
combinálgatnak is arra, hogy a szerbek leve-
retése esetén a török Karagyorgyevicsot
fogja a szerb trónra ültetni.

Románia magatartását élénk elisme-
réssel fogadja egész Európa. Általában el van
ismerve, hogy a romániai kormány a körülőtte
dühöngő háborúval szemben kellő tapintatot és
mérsékletet tanusit. Azon hírek, melyek a ro-
mániai hadsereg mozgósításáról és a kormány
hadikészülődéseiről szólnak, mint a „Fremden-
blatt” jelenti, épen semmi alappal nem bir-
nak. A romániai kormány főczélja a fejede-
lemség consolidálása s ebbeli törekvéseben, —
mint a „Fremdbl.” mondja — nem fogja a
romániai kormányt semmiféle külesemény más
utra téríteni.

A török-montenegrói harc. A
„P. C.”-nek írják folyó hó 15-éről Ragusa-
ból: A montenegrói vezér Pako Pavlovics Klek-
ij nyomult. A török faluk s kis erősségek
kardaspás nélkül meghódoltak. Ez utóbbiak-
ban sok eleséget nyertek. Különben Oroszor-
szágból is igen sok élelmiszer jött Cetinjebe.
Mindemellett a montenegrói katonák kenyeren
s hagyman kívül áll kapnak valamit, husról
napokig sem hallanak.

Klek mellett Gunjevoscloban egy forrás
közéleben végre megtörtént a törökök és mon-
tenegróiak összefütközése. A csata kezdete 200
vizért küldött török orozva megtámadása foly-
tán történt. A törökök nagyrésze megmenekült,
egy része egy közelfekvő háza vonult, hol az-
után mindannyin — számra nézve 15-ön —
elfogattak. A montenegróiak ezen kis nyere-
ségeit 30 egyént vesztek, köztük a vitéz
Bogdan Spaic Zabei hadnagyot is. A sebesül-
tek közt van Stjepan Bulaja grakovai pap is.
A sebesülteket Ragusába vitték s itt az azo-
kat kísérő 10 montenegrói katona is internál-
tatott.

Antiváriból jelentik, hogy 8-án három
török gözös jött s 3000 fegyvert hozott a ba-
sibok számára. Itt folyó hó 11-én három ágyut
sütöttek el a montenegrói háboru kezdetének
jelzésére. A montenegróiak bevették Krniczát.
Az Antivári, Scutari és Bozugna lakósaiból
alakult török csapatok körül vannak fogva a
montenegróiak által s nagy szükségét szenved
az élelmi szerekben. A montenegróiak már
Seinscináig és Csesbanáig hatoltak.

Kalafatról távirják: Lesjanin táma-
dása t. hó 12. 18 török zászlójai által Veliki-
Izvor mellett posztójára győzelmesen visszave-
retett. A szerbek két nappal később tett ösz-
szeszámitás szerint 600 halottat s 700 sebe-
sültet vesztek. A török veszteségek is jelen-
tekenyek. Határozott győzelme dacára Osman
pasa felsőbb rendeletek folytán nem mehetett
át a Timokon. Mindkét rész tehát akként áll,
mint az ütközet előtt; Bregovánál is elmaradt
Fazyl pasának szándékolt támadása. A török
Duna-flotilla Florentinből Viddinbe tért vissza.
14-én két hadihajó érkezett csapatokkal az Al-
dunáról Viddinbe.

Belgrádból július 15-ről sürgönyzik,
hogy ott az utcáskarkokon nyomtatott hirdet-
mények jelentik, hogy Racsát tegnap déle-
lőtt Alimpics rohammal bevette. Ezáltal a
szerb seregnek átkelése a Drinán lehetségessé vált.

Stratimirovics, tábornok, mint ugyan-
azon forrásból sürgönyzik, tegnap délután Bel-
grádból kiutasítottatott s rögtön el kellett hag-
ynia a szerb fővárost. A szerb kormány ezen
eljárása Belgrádban nagy feltűnést keltett.

Ugyanezen esetről más forrásból azt je-
lentik, hogy Stratimirovics két ízben sző-
littatott fel a szerb kormány által arra, hogy
Szerbiából távozzék. Másod ízben a kormány
kijelentette, hogy ha Stratimirovics jó módjá-
val nem engedelmessékedik e parancsuk, köny-
szerével fog a határig kísértetni.

A kormány ezen elhatározását azon kö-
rűlmény idézte fel, hogy Csernajeft kijel-
enté, hogy ha Stratimirovics ki nem uta-
sittatik, az azonnal leteszi a fővezerséget s el-
hagyja Szerbiát. Stratimirovics tegnap Zimonyba
utazott. A hajóig rendőrök kísérték.

Okunk van hinni, hogy Stratimi-
rovics a magyar kormány rendeleté-
ből el fog fogatni.

De nemcsak Stratimirovics, hanem Cser-
najeft tábornoki főnöke, Ismailoff ezredes
is elhagyta Szerbiát, s jelenleg már utban van
Szt.-Pétervár felé, hová Csernajeft egy ie-
velét viszi, melyet ez a cárhoz intézett. Mint
mondják, nem fog többé Szerbiába visszatérni.

Legujabb.

Slano, jul. 15. Nikicza fejedelem törzs-
karával Lipnikban van, Gacsától 10 kilome-
ternyre délkeletre; főhadiszállását itt üttöte
föl, s Gacsó ellen támadásra készül.

Konstantinápoly, jul. 15. Marocó-
ból egy üdvözlő küldöttség érkezett ide, mely
becses ajándékokat hozott azon igérettel egye-
temben, hogy a khalifának 3000 emberből ál-
ló segéd-csapatot bocsátanak rendelkezésére. A
khedive pedig újabb követet küldött a szultán-
hoz, ki a porta e leghatalmasabb tributariusá-
nak közeli látogatását jelentette be.

Skutari, jul. 15. A myriditákhoz a
magas portának egy követe ment el, hogy a
„hit ellensége” ellen harcra szólítsa őket, a
törzs előkelőinek rangot és méltóságot helyez-
ve kilátásba.

Konstantinápoly, jul. 15. A ma
tartott minisztertanácsban, melyben több ule-
ma és más főbb tisztviselő is részt vett, ujab-
ban is tanácskoztak az alkotmány alapjai fe-
lett, s elfogadták az új alkotmányos elveket,
valamint elhatározták, hogy közelebből az új
intézményeket végleg megállapítják.

Konstantinápoly, jul. 15. A török
csapatok tegnap megtámadták a szerb
erődöt Kis-Zvorniknál, a szerbeket kil-
encz órai harc után megverték, s meg-
futamították; a szerbek maguk eléget-
ték a török területre betörés céljából
előkészített bárkákat, egy nagy szerb
őrházat és negyven más házat. A törö-
kök zsákmányul ejtettek kétszersültet,
marhát, ruhákat és fegyvereket. A törö-
kök 10 halottat és 20 sebesültet vesz-
tettek; a szerbek 400 halottat hagytak
a csatatéren.

Viddin, jul. 16. Az utóbbi szerdán
Viddinnél végbement harcok után a szerb-
ek a törökök által üldözöttetve visz-
szamentek a Timokon; a kormányzó
2000 emberrel nyomul Szerbia ellen.

Belgrád, jul. 16. (Szerb forrás.) A
fegyverszünet kérdésére vonatkozólag minden
közlemény koholmány. A szerbeknek nincs
semmi okuk fegyverszünetet kérni, mely csak
a törököknek válnék előnyére. A belgrádi nép
egészen nyugodtan viseli magát, s elégtelen-
ségének semmiféle külső jeleit nem adja.

Slano, jul. 16. Boskovics, montenegrói
vezér az ő hadosztályával Srdjevicsen és Fo-
jnicésán át Nevesinye felé nyomult előre, 5000
Gacsóból kirohanó törökök megtámadott. Több
órág tartó véres harc fejlődött ki, mely a tö-
rökök teljes leveretésével végződött. Ezek nagy
vesztéssel Gacsó várába visszazorítottak. A
montenegrói sebesültek száma sem csekély.

Slano, jul. 16. Boskovics Nevesinye el-
len nyomulva akadálytalanul Policeig haladt.

Belgrád, jul. 16. (Szerb forrás.) Zajcsárt a törökök többször fenyegették, de megtartott, Lesjanin seregének egy részével török területen áll.

Mitrovicz, jul. 16. Itt minden előkészület megtétele, hogy szerb csapatok esetleges átélése oszték területre, Mitroviczon felül, annyiban megkönnyíttessék, hogy pontonok tartanak készen. A Bjelina mellett álló szerb csapatok veresége esetére ezek a bredosaci és kitorai sárréten keresztül csak a Száváig hatolhatnak, hol fegyvereiket az osztrák csapatoknak át kell adniok.

Belgrád, jul. 16. (Hivatalos.) Azon hir, mely szerint egy szerb csapatosztály, Drenkova mellett az osztrák határt megsértette volna, kóhott, épugy a szerbeknek Adakale ellen intézett támadásáról szóló hír. A törökök megkísérelték Kis-Zvornikot ujra elfoglalni, de visszaverettek; a megsebesült törökök szerb kórházakban ápolatnak. — Egy praefektusi jelentés constatálja, hogy midőn Duczics Nova-Várost megtámadta, a törökök az erődítésekben keresztyén nőket és gyermekeket állítottak föl, kik közül sokan szerb lövésektől találtak.

Belgrád, jul. 16. (Szerb forrás.) Zajcsárt a törökök nem is fenyegetik, nemhogy bélyették volna. Lesjanin serege egy részével török területen áll.

Viddin, jul. 16. A mult szerdai widdini ütközet folytán a szerbek, a törököktől üldözötten visszavonultak a Timokón át. A kormányzó 2000 (valószínűleg 20.000. A szerk.) emberrel Szerbia felé nyomul.

Konstantinápoly, jul. 15. (Hivatalos.) A török sereg tegnap megtámadta a kis zvorniki szerb erődöt, 9 órai ütközetben megverte a szerbeket és deroute-ot okozott köztük. A szerbek maguk felgyújtották a bárkákat, melyeken török területre beütni szándékoztak, továbbá egy nagy szerb házáat és 40 más házat. A törökök kétszersültet, barmokat, ruhamezőket és fegyvereket ejtettek zsákmányul. A törökök közül 10 elesett, 20 megsebesült; a szerbek 400 halottat hagytak a csataföldön.

Bukarest, jul. 16. Tekintettel a mind fenyegetőbb mérveket öltő háborúra, a hadügy-miniszter a kamrának javaslatot terjesztett elő a hadsereg mozgósításáról és a tartalék egyrészének behívásáról.

Nis, jul. 15. (Hivatalos.) Az irregularis török csapatok Chebirkenynél megtámadták a szerbeket, megverték, nagy veszteségeket okozva nekik, megfutamtották őket és elfoglalták a szerb állásokat.

Ragusa, jul. 15. Lippiket, egy erődített helyet Metokiától kelet-délkeletre a montenegróiak megtámadták, a török csapatok visszavonultak Metokiába, mely helység — bár 6000 török védte — kitűzte a fehér lobogót; a montenegróiak megszállották az egész gackói fennsíkot, kivéve a Metokián felül levő sáncokat, hol 2000 török van körülvérv. Nikita fejedelem Nevesinje ellen megy.

Bukarest, jul. 15. A kamrában Ghergel 60 képviselő nevében azt indítványozta, hogy az előbbi miniszterium vád alá helyeztessék.

Konstantinápoly, jul. 15. este. A hírlapok közléseik a kormány egy nyilatkozatát.

A BARÁTSÁG.

(Folytatás.)

Persze, hogy ily esetben, mint ez utóbbi, nem barátságról, hanem szerelemről szokunk beszélni, s az órák ezen nemét a barátságtól szorosan meg szoktuk különböztetni; de nem jövesen. Mert, ha a barátság — mint láttuk — a lelkek öszhangzásából (a közös kívánságok és törekvésekben) származik, ugy a szerelem is egy fogalom alá esik vele. Sőt a barátság tisztább, szentebb és szellemiebb a szerelemnél; gyöngéd kapocs az, a szellemek közt előidézve a nagyban a nemesben öszhangzás által. Platónak isteni szerelme csak a barátság szép hasonmása. A barátságnak tiszta heve soha sem lobog fel a szenvedély emésztő lángjává; holott a szerelem — szüntelen törekvésben — a kedély csendes békéjét gyakran feldulja, és rohamzerű mozdulatának erős szellem is alig áll ellent. Mi érzéki inger sem homályosítja be azon tiszta tükröt, melyben barátságban egyesült lelkek szövetkezéseket látják. A mi a szerelem legbensőbb természetében nagy és isteni, az a barátság sajátja.

„Semmi egyebet — írja Heloise Abälardnak, egyik még most is meglévő levelében — semmi egyebet nem kerestem én soha benned mint téged, mint tisztán csak téged. Nem a házassági köteléket, s nem is a vagyon vártam. S ha a nő nevezet szentebb és fennségebbnek látszik is lenni, előttem mégis mindig edesebb volt a barátom nevezet.

Mert, minél mélyebben alátam meg az általam magam ad érte, annál nagyobb kegyben részesülök nálad, s így külső állásod lényét is kevésbé homályosítottam el. Mert melyik király, vagy bölcsész érthette valaha el a te dicsőségedet? Melyik ország,

tát, mely a felelősséget a háborúért Szerbiára hárítja és így szól: A porta iparkodik fog a harcot gyorsan bejezni, hogy a szándékolt reformokat és javaslatokat keresztülvinhesse.

„A müncheni kiállítás.”

München, jul. 11-én.
(Folytatás.)

Tegnap tudósításomban a palota beosztását illetőleg mondtam volt, hogy a tárgyak az egyes termekben a különféle országok, tartományok s városok szerint vannak kiállítva.

Ezt azonban nem kell praecis értelemben venni s ugy értendő, hogy a bizottság nehé feladata, a kiállítandó tárgyak czélszerű s művészi csoportosítása alkalmával egy elv szerint járt el, a mennyiben egy másik sarkelyvel nem jött ellenkezésbe, t. i. minden csoportnál elérni azt, hogy az összedállításban s hatásában egy kikerekített művészi egészet képezzen. Az ilyen művészi csoportosítás reformtörékvést tanusít e téren, melynek czélszerűségéről s meglepő hatásáról meggyőződhetik a szemlélő; itt nem fogja az egyenműeket egy helyen sem a művészetet a rokon műipartól elválasztva, hanem az egyes különféle tárgyakat rendeltetésük s ideális rokonságukhoz képest bizonyos styl szerint egy összképpé alkotva látni.

Nem egy világvásári bazárban, hanem a legkülönfélébb termekben, nagyjából összeállításokra szolgáló nyit termekben, szalonokban, cabinetekben vagyunk s majd egy kápolnában, abban a becses historikus festményekből a nagyjából szobrokig, itt a pompás oltártól a legkisebb egyházi szeker táálva mindazt, mit e helyekre a művészet s műipar szolgáltatni képes.

A mily új a kiállítás e neme, époly nehézséggel jár; a müncheni kiállítási bizottság azonban e nehézségen fényesen győzött s sikerrel a legnagyobb elismerést vivta ki magának minden műbarát részéről.

A palotának nyugati oldala főleg az osztrákok és bajoroké. Az osztrákok osztályában a kiváló érdekeltiséget a császári szobák vonják magukra, Stork terve szerint készült berendezéssel, kár hogy a hiányos világításnál fogva az egyébként is fekete s barna színből tartott császári szobában az egyes részletek az uralkodó homályosság miatt vesztenek, e szobában kiemelem a pompás márvány-kályhát s a monumentális műszekényt, mely utóbbi a leggazdagabb műtárgyakkal van ékesítve, köztük több üvegedény Lobmayertől, tetsző formával s változatos, de öszhangzó színpompával. A császárnének szomszédos szobája aranyban s fehérben elegáns arabeskekkel van tartva, König disztívnyei remek, e szobában van Gizellának zongorája s egy pompás imakönyv Mária Teréziájá. A többi bécsi termek s szobák a berendezés magas eleganciája s a tárgyak pazargazdagsága által tűnnek ki, emlénkbe hiva azokat a krach előtti boldog idöket, midőn minden zöld ágra vergődött „Börsianer” nek volt ilyen tündéres otthonkaja,

melyik város, vagy helység nem égett a vágytól, hogy téged láthasson?²⁴¹⁾

Ezen hódolat és megalázás a tisztelt tárgy előnyei és nagysága érdekében: a barátság legmagasabb foka.

Ha megtekintjük azon festményt, a melyik I. Napoleonnak régi tábornokaitól vett bucsuját ábrázolja, midőn szakmivette a hajóba lépik. A harcosok mindenikén látni lehet, hogy örömmel áldozná fel életét, ha áltál, egykori urának, parancsnokának, elvesztett fényét ismét visszaszerhezhetné. Mert benne, mintegy megtestesülve látjuk a legmagasabbat; miért lelkök ég, hazájuk boldogságát, fényét és dicsőségét. Ezért látjuk mi a barátság e nemét a nagy tehetségű személyek iránt lángra lobbanni; ugy, hogy azt a „bámulás barátságának” is nevezhetnők, mi a barátok között annál könnyebben elő fog állni, minél több oka van az egyiknek a másikra büszke lenni.

Uri házak gyermekei s cselédei között mindig barátságos viszonyt találunk. Mert emberi gyengésségünk közé tartozik: szívesen társalkodni olyanokkal, kiket magunk felsőbbeknek tartunk, s kik velünk mégis mint hasonlók, vagy ép ugy bannak, mintha alattvalóink volnának. Ezen vágy sehol sem találja aanyira kielégítését, mint gyermekek és cselédek között. A szolgának jólesik, hogy valakivel, kit nagyságos urának nevez, kinek csizmát tisztítja, tökéletes egyenlőség lábán társalkodhatik, habár az urfi csak három lábnal magasabb; a gyermek pedig örül, hogy végre egy felnőt, nagybajusú embert talál, ki vele barátságosan beszélget, mitűn apja, anyja s a többiek mind, kiket az urfi szobájában talál, őt föl sem vevék, vagy legalább mindenestre csak gyermeknek tartják.

(Folyt. köv.)

²⁴¹⁾ Fortlage. „Vorlesungen über die Geschichte der Poesie.” lap 429.

mindjárt jobbra a bemeletnél az osztrákok osztályában van egy képpompával berendezett terem, melyet habozás nélkül mint ideálját egy modern díszteremnek állíthatunk föl. A részletezést mellőzve csak Seynig két ablak festményét említem meg, melyek csábító fényt árasztanak szét, Lukschondeul és Chwalla készítették az aranyozást, Gianitól vannak a selem és bársny szövetek, itt találkoztunk továbbá Glaser, Schönthal, Arndt, Schenzer, Schuh stb. neveivel, kik műveikkel az izléstelen decoratióhoz hozzájárultak, méltán minden egyes tárgy megérdemli a behatóbb tanulmányozást.

Bösendorfer a híres zongora készítőnek is van egy szép szárnya kiállítva, diszes famozaikkal s bronze kargasidákkal ékesítve.
B. d' Arny Sándor.
(Folyt. köv.)

Bizottsági jelentés

a kolozsvári nemzeti színház intendánsa által kitűzött népszimű pályázatról.

(Folytatás és vége.)

„Az Idegen” (40. sz.) egy más falubeli legény (András), ki a szegény Bálint Péter lányával, Juliskával, a vásárból ösmerkedett meg s a két fiatal egymásba is szeretett. Az idegen, egy kis örökségre téve szert, jön is kedvese után, de ezt atyja „a gazdag Csajkás Dömötörhöz” erőti. A lány kész feláldozni magát szegény atyjáért, ki adóssággal a Csajkás kőmei közt van, indulnak a lakodalomra, mit Andris, észrevétlen megérkezve, könyves szemekkel néz. Am Juliska szíve erősebb, mint akaratja s az oltár előtt az „igen” helyett „nemet” mond — mit azonban ismét megbán s magához térve készen nyilatkozik mégis, hogy Csajkásához megy. A második felvonásban Andris megjelenik Juliskáknál, ennek szemrehányásokat tesz, míg végre ráveszi, hogy szökjék meg vele, mi meg is történik — s az apa és az ismét visszahívott vőlegény már csak üres helyét találják a menyasszonyok. Az apa erre megzavarodik, világga megy s „koporsóra való” koldul a leányának. Barangolásában az idegen házába téved, ki már boldog férje a boldog Juliskának, itt magához tér s valamennyien indulnak a Juliskák falujába. Csajkás Dömötör meghallva, hogy vált menyasszonya jó vissza, azt hiszi, hozzá jó s e félreértés alapján elengedi Bálint Petert minden adósságát, maga pedig bele kerül egy vén leányzó (Kata) házassági jármába, ki már rég vetegette hálóját. A darab még egy másik kézfogóval végződik: Jacsi, Juliska régi imádója, egyszerű látásra belebolondul a kedélyes Mariskába, Andris unokahugába — s Henczidától Bonczidáig foly a sárka lé.

Egy kis tárgy, még kevesebb drámaisággal földolgozva, de közbe-közbe az invencio egy-egy szikrája is fölécsillan.

Ha a darab oly cselekvény-gazdagon folya és végződnék, a mint megkezdődött: érdekes expositiója szerint, hatásra, életre számíthatna. Am így a második és harmadik felvonás egyebet sem tartalmaz, mint a szökést és kibékülést, az apa izetlen megtévelyedését és kigyógyulását — nő meg a Csajkás uram méltán elnyert kereszt hordozását. Nebány életteljes alak azonban így is igér e műnek időszerű életet. Andris, ki szerelmi bűvában egész örökségét a cigányoknak szórja; ki borsut is kész a hütlennek vált lányon állani s ezt szeretetével visszahódítja; egy öreg halász és neje genre alakjai; a szemérmeskedő, de szerelemre vágyó kis Mariska, ki a mily hatalmas fogadkozik a férjhez menetel ellen, ép oly gyorsan meghagyja magát hódítani s Csajkás Dömötör, ha nem is új, de elég humoros alakja minden esetre figyelmet érdemelnek. Juliska már sokkal elmosódottabban van körvonalozva s így határozott individualitásra nem is bír vergődni. Egy pár előadást azonban így is kitartana e darab.

Ezeket a pályaműveket kissé részletesebben kívánta bizottságunk fölűtetni, mert bár egyiköket sem tudjuk népszimű-irodalmunkra nézve határozott nyereleménynek tekinteni, mindazonáltal némileg előnyösen válnak ki pályázó társaik közül s egyik egyben, másik másban való értéket is mutat föl. A művek rövidre fogott meséje és odavetett bírálati megjegyzéseink elég fogantatást szolgáltatnak arra nézve, hogy a tek. intendáns ur és a színházi művezető figyelme föl legyen hiva, ha netalán valamelyiket e darabok közül színpadunkon is be akarnák a nagy közönségnek mutatni. Ez esetben azonban az illető szerzőket a színház igazgatósága kellene, hogy az előadási engedély iránt, fölszólítsa, mert itt a mi tisztünk már véget ér.

De nem ért még véget jelentésünk, mert vált még ki egy mű a pályázatra bocsátottak közül, a melynek színpadunkon való előadását határozottan ajánljuk a t. intendáns urnak, És ez a

„Kis ördög”, (31. sz.) „Szól a világ nem hajtók rá . . .” jellegű, népszimű 3 felvonásban, dalokkal és táncszel.

A kis ördög, Juliska, a Szabados Pistának húga, kit a Szabados pár férjhez akar adni

a Gyujtóné szomszéd asszony nagy száju és alamszi Gabi fiához; Szabados: mert félti nejét Gabitól, Szabadosné: mert félti férjét Juliskától. De Juliska nem azért a „kis ördög”, hogy ily könnyen lehessen kikapni rajta s kéroje elől a toronyba menekül s onnan kosarazza ki Gabit — egy verő-fészekkel. A toronyba Mócsi bácsi révén jut, ki kedélyes egy öreg s kinek fia (Balázs) felé hajlik is egy kissé Juliska. Balázs ki a szomszéd faluban urasági hajdu, meg is jön, mert ottani kedvese, Zsuzsi, ellen az a gyanu támad, hogy gyermeke volt és azt meggyilkolta. Gabi és anyja azonban bosszút forralnak Juliska ellen a kosárért s kezökre dolgozik a kis lovász, a Ferke, Zsuzsi öccse is, ki azt hive, hogy Balázst Juliska csábította el testvérétől, szintén átjön Tarczaliba, hogy Juliskát lealcozza s Balázst visszavertítse. Juliskának megtetszik a tüzes kis lovász, ki oly lélekkel fogja nővérpártját s mitűn látja, hogy Balázs őt csak bűfelejtőül akarja elvenni, arra határozódik, hogy Balázst és Zsuzsit kibékíti — legalább Ferkónek is szolgálatot tesz vele.

Gyujtóné és Gabi aknája e közben el-készül — nvétlen följelentést tesznek, hogy Balásznak Zsuzsival gyermekük volt s előttük — egy csapással Juliskát és Balázst akarják sujtani. A pandurok el is indulnak Balázs és Zsuzsi elfogására (Mondó káplár kéz alatt lábat szeretne nektek adni), el is fogják s kezdődik a kihallgatás. Egyes elejtett szavakból már előre lehetett sejteni, hogy Zsuzsi ártatlan s hogy ez kiderüljön, a Kis Ördög, ki szívét mind inkább utána vesztí Ferkónek, cselhez folyamodik, Gyujtónét elámítja, hogy csakugyan hozza meg Gabihoz, csak valljanak a kihallgatásnál jól, mert most már (mint mondja) ő is ellenséges Balásznak, érte e „jó vallás” alatt azt, hogy Zsuzsi kényszerülve legyen a titok nyitját, melynek birtokában van, de melyet elárulni semmi szin alatt nem akar, földereíteni. A kihallgatás és sok fölösleges mellékeség után aztán csakugyan kitűdődik, hogy csakugyan volt, hanem ez a gyermek Zsuzsinak nem gyermeke, hanem — testvére volt, még pedig az életében sokfelé kalandozni szerető Gyujtó uramtól. Zsuzsi tehát apja jó híreért szenvedett ártatlanul. Zsuzsi Balázssal, Julis Ferkóvel boldogak lesznek, Gyujtóné, Gabi hűnhödnek, még pedig Gyujtóné, a felfedezés nyomán, elég neveltséges, bár kissé izetlen formában.

E darab tulajdonilag vigjátéki alapon nyugszik, s e tekintetben népsziműveink régiebb irányához tartozik. Miud a „kis ördög”, ki önállókodásához néha kicsap a szende nőiességtől; mind Ferke, ki a gyűlölködésből észrevétlen és akaratlan tér meg a szerelem révpartjához, komikus alakok, de rokonszrűnket megernyik már első megjelenésükkel s meg is tartják — még fokozva — a végkifejldésig. Különösen Juliska valóságos jellem-fejlődésen megy keresztül s kívált, ha a szerző még egy kissé jobban megnehezíti vala Ferkájéhez jutását (a kihallgatás egy mozzanatában ez is meg van kísértve): határozott drámai karakterként domborodnék ki előttünk. Szintén jól egyénített alakokként tűnnek föl Zsuzsi, a vén harangozó, Gyujtóné és Gabi. Kevésbé Balázs, bár régi szerelméhez való visszavágyódása szintén lélekani alapokon nyugszik. Sajnos azonban, hogy a teljesen jól indított darab szerzője már a bonyolításnál s még inkább a megoldásnál mind nagyobb mértékben veszíti erejét s a végkifejldésnél oly elapodott egy módon oldja föl a bogot, oly fölösleges hosszadalmaszkodást alkalmaz s oly kevés inventúra tud szert tenni, hogy szinte csodálkozunk kell a jó kezdet ily kevés sikerült beveződésén. Az jó gondolat, hogy a végén is nem Zsuzsival vallja be anyja szegénységét, hanem az uraság kis unokácskja hozza meg a mindent leleplező fényképet, — de az meg elég ügyetlenség, hogy Balázs tévedését az okozza, hogy a kis gyerek halotti bizonyítványán az anyja nevéül a „Gondosné — Zsuzsi” helyett Gondos Zsuzsit olvas — nem is számítva, hogy a magyár férjes nő ily elnevezését soha sem használja, valamint ügyetlenség az is, hogy a titkot rejtő levelet két szalma kazal közül kell előkeresgélteni.

Mindamellett is tagadhatatlan, hogy a „Kis Ördög” nem csak legsikerültebb apályázatra bocsátott 50 népszimű között, de, fájdalom, csak általában véve mondhatjuk irodalmi értékkel bírónak, mert a második és harmadik fölvdás tetemes rövidítése s egyáltalán a megoldás drámaibbá tétele nélkül, még színpadi hatást is csak középtig érhetünk ki.

S épen ezért, bármily enyhén kívántsunk itéletünk megalkotásánál eljárni; bármennyire szívünkbe vettük is a napi sajtó ingyen és látatlanban (s talán nem épen egészen érdekeltenül) osztogatott böles tanácsait: nem ajánljuk a Tek. intendáns urnak a „Kis Ördögöt” sem, mint megjutalmazandót, hanem csak, mint előadandót.

Mi így sem tekintjük a pályázatot teljesen sikertelennek s reméljük, hogy, ha a Tek. intendáns ur eddig tanusított aldozatosságát jövőre is fntartva, a most benmaradt pályadíjat még egyszer kihirdeti: az új pályázat

majdani bírálói szerencsésebbek lesznek munkálkodásukban mint mi a mieknben. M a magyar költészet muzsája megadon!

Kolozsvárt, 1876. júl. 10-dikén.

A tek. Intendáns ur

kész szolg.:
Szász Ge,
bizottsági elnök.
E. Kovács Gyuz,
nemzeti színház tagja mint bizottsági tag.
Hegedűs Istv.,
bizottsági tag.
Szentgyörgyi Istv.,
nemzeti színház tagja mint bizottsági tag.
Szász Bé,
bizottsági elnök.

Kolozsmegye és a trületszabályozás.

Kolozsmegye képviselő bizottsága egnap, folyó hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartó, melynek napirendén legelső sorban a területi szabályozási törvény végrehajtása czéljából szükségessé vált határozat s a bályozás kérdé állott. A főispán, gr. Eszterházy K. fél 11 óra táján rövid beszéddel, mely e rendkívüli közgyűlés összehívását a napirendre tűzött határozatbályozási kérdés sürgősségével indokolta, a közgyűlést megnyitottak jelentvén ki, mielőtt a napirendre kijelölt ügyeket tárgyalás alá bocsátanák, Trombitás Ananiás, bizottsági tagk engedí át a szót, ki aziránt intéz interpellációt, hogy a közösi szabályrendelet, — ny németi alaki házasság miatt revisio alá került, — miért küldte meg az alispán válemyadást végett csak magyar nyelven az illető közöseknek. Az interpellál ebben sérelmelát s kérdi az alispánt: mivel véli azt inkolhatónak?

Gyarmathy Miklós, alispán azonnal kész felelni az interpellatoria. Tagadja, hogykérdéses eljárással sérelmet követett el, mivel törvény szerint a megye csak a hivatalos nyelvet tartozik használni a közösekkel való érintkezésekben és csak a mennyiben letésges, használhat, ha ugyan tetszik más nyelvet, mely t. i. az illető közösi jegyzőkönyvi nyelv. Ugy, de mitűn Kolozsmegye kétszáz egy leány közösi között, alig kilenczének a kivételével, mindenik használja a hivatalos magyar nyelvet, mint jkőnyvi nyelvet egyfelől; de másfel, miután az illető közöseknek ugys jogában áll a felhasználását saját nyelvén is, esetleg telt román nyelven megtenni: ezeknél fogva (az eljárásban még árnyékát sem látja a séremlnek. S ezért kéri a közgyűlést, hogy a válas-vele gye tudomásul.

Az interpelláló erre kijelenti, hogy nincsen megelégedve az alispán válaszával s ne veszi tudomásul. A közgyűlés azonban, ja főispán által feltett arra a kérdésre felelve, hogy tudomásul veszi-e a közgyűlés, vagy tárgyalásra akarja-e kitűzni az alispán válaszáat, trapomódul többséggel tudomásul veszi.

Trombitás ur tehát meglehetősen felsült azzal az általa egész passzióval tűzött dicsőetés (2) törekvéssel, hogy egy napfényűt tisztább ügyből „nemzeti sérelmet” gyártson.

A tárgysorozat elseje, mely sajátíp leginkább tette szükségessé e rendkívüli gyűlést, dacozra nagyfontosságúnak, az érdemless kérdéseket illetőleg korántsem idézett elő olyan nagy debatteot, mint várt lehetett volna.

Ez az első tárgy volt a belügyminiszternek az arrandírozási törvény életbevitelése miatt szükségessé vált határ-szabályoz tárgyában a megyéhez intézett leirata, melyben a miniszter felszólítja a bizettságot, hogy nyilatkozzék:

I. hogy mely közöseket véleményezi a szomszédos új megyékhez csatolandóknak és

II. mely közöseket tartja szükségesnek az alakítandó szomszédos új megyékből Kolozsmegyehez csatolandóknak?

III. Felszólítja a bizottságot, hogy ha a kérdésekben a szomszédos megyékkel tárgyalásokat kellene tartani: ezeken leendő képviselőre két bizalmi férfit válasszon. Égre:

IV. Az új határ-szabályozás tárgyában készíttessen mérnökével pontos térképészet, aztán ezt, valamint a netalán Kolozsmegyehez csatolandó közösekből a megyei bizságság helyet foglalandó virilis tagok névsorát részessze fel hozzá.

E leirat felolvasása után Gyarmay M. alispán előadja, hogy az állandó választmány e kérdéseket discussio alá vette is már, a felirat szövegét is megállapította s ennek érteében a leiratban föltett I. kérdésre mindene előtt a belügyminisrernál visszautasítandók véleményezi néhány kolozs- és két tordamegyei közöseknek a belügyminisrterhez intézett a leirattal leküldött abbeli kérényét, hogy t. i. kérdéses közösek (Pagocsa, Nagy-Ölve stb.) az alakítandó Torda-Marosmegyehez csatolassanak, még pedig a tordamegyei két ksegre nézve azért, mert azoknak mint olyarsnak, melyek eddig is Tordamegyéhez tartoztak, ez irányú kérélmé föltt nem érzi magát hivattottnak véleményezni; a többi, kolozs megyei közösekre nézve ellenben azért, mert elszakadásra nézve felhozott indokaikat mind

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapesten július 18. 10 ó. 30 p. d. e.
Érkezett, július 18. 10 ó. 43 p. d. e.

Hafiz pasa megátadta Ak-Palánkáral a szerbeket s hatórai harez után szuronnyal bevette a sánczokat s a szerbekről nagy fegyver-zsákmányt ejtett.

Sulejman basa előnyomu lása folytán a szerbek Babina-Glavát elhagyták s határuk mögé vonultak. A török sereg Nisből Cherehikenyből, Belgrádkiból megindult a szerb területen levő Alexi-nácznak.

Konstantinápolyban 76 főtisztviselő nagy tanácsot tartott az életbeléptetendő alkotmányreformok ügyében.

Karagyorgyevics Kubinban volt s értekezett a szerb ügynökökkel.

A szerb seregben a vérhasdühöng. A szerb Skupesina összehívatták Milan akaratóból. Két szerb képviselő ugyanezt követelte a táborban s ezért főbelőtték őket.

A montenegróiak bevonultak Blagajba, a törökök féltik Mostar erődőt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. július 18.

— **A kolozsvári** elégettek számára Pergő Márton ev. ref. lelkész Vajda Kamarásról 5 ft 30 krt, tett le szerkesztőségünkben, mint az ottani egyház tagjai által gyűjtött terményből bejött összeget.

— **Tegnap** E. Kovács Gyula ur jutalomjátékául Sardou „A gyűlölet átká” című 5 felvonásra s vagy 8 szakaszra osztott drámája került először előadásra. A közönség, mely pedig meglehetősen mostohán viseli magát a nyári színházal szemben, szufolásig megtöltötte a színházat s jutalmazott kedvenczet első megjelenésekor egész virágosóval s olyan hatalmas tappsal fogadta, mely alig akart lecsillapulni. A mi az ujdonságot illeti, melyet Tussai Gábor fordított: ritkán csaldott még közönség a szerző jövevényén annyira, mint tegnap a Sardouéban, úgy hogy szinte hajlandók vagyunk hinni, hogy nem is a szellem, hanem francia szerző tollából került ki ez a „Két árva” féle csinálmány. Pedig hát minden van benne, a mivel a szinpadon hatást lehet kelteni s a néző figyelmét ébren tartani, u. m. nőről, megbecstelésről, többrendbeli utcazi ütközetek, tűzvész, ágyúzás, vészharangok zúgása, paloták romjai, holdfény, görög-tűz, gyilkolás, oltár, bakó, püspök és kanonok, orgonajáték és harcziriadó, hullákkal borított csatater, halálhőrgés, befalazás, mérgezés stb. stb. És mégis alighogy megindul valahogy a darab s már kezd az ásitás és unalom daemona körülöpködni a nézőt, kinek figyelme a sok utcazi harc és csatazaj közepett is kezd lankadni. Az egész historia különben nem egyéb, mint egy középkori kis olasz város lakóinak egymás közötti utcazi csatáitól a gveltek és hibellinek firmája alatt. A két vagy három hős s illetőleg hősnő, kik a harcokban a főszerepeket viszik, olyan meghatározhatatlan, kétes színű anyagból vannak gyurva, hogy erősen kétkedünk emberivoltukban. Aztán a mese kiindulási pontja és a cselekvény főmotora: Cordelia megbecstelése és a grotesque-bizarnak és frivolvak olyas keveréke, mely ritkítja a párját. Egy szóval az egész műben minden van, csak a mi leginkább kellene: igazság, drámaiság, költészet, az nincs. Kár volt még csak lefordítani is; E. Kovács Gyula uron pedig csak csodálkozni tudnánk, ha izlése ennyire hanyatlott volna és nem inkább a financiális szempontnak kellene betudnunk választását, mely különben még akkor sem lenne egészen igazolva. A mi az előadást illeti, az tele volt már ma malheurral; a nézőtér egyrészen egész menagria ütött tanyát s így aztán a szinpadon produkált tragikomikus scénákhoz mindegyre kutyaugatás, feskesciesergetés vagy verébcsiripolás accompanirozott. De mégis leghatásosabb volt a jelenet, midőn egy hatalmas kápolnájú a dísző népeztet maga alá temeti s Cordelia egész páthosszal utastítja diákját, hogy: „Keresd az ajtó alatt!” Ennél a fenséges momentumnál általános és hangos kacajba tört ki a közönség már is előkészített derültsége. Egyébiránt E. Kovács Gyula és Szacsai I. J. urak, valamint D. Boér Emma asszony egy-két jelenetben igen szépen, hatáskeltőleg — declamáltak.

— **Színházi hírek.** Ujházi Ede ur már megérkezett és holnap megkezdí vendég-szereplését a „Miniszterelnök előszobájában.” Ezenkívül fel fog lépni „Falu rosza”-ban (Gonosz Pista), a „Toloncz”-ban (Mravosák), a „Haramiák”-ban (Moor Ferenc) és „Milton”-ban (Milton). Rég nem volt vendégszereplést a közönség olyan nagy érdeklődéssel, mint az Ujháziét, minek utána közönségünk már akkor, mikor Ujházi évekkel ezelőt kedvenczünk volt, fölsírmerte volt a kiváló tehetséget s most kíváncsian várja, hogy hová fejtet az ország legelső szinpadán. — A „Piros Panna” című népszömvét, mely az 1000 frankos díjra pályázott, de a pályázatból kizáratták, mivel Odry Lehel „Fehér Páva” című már előadott művéből plagizálnak látszott, valósággal Odry irta, intendánsunk már megszerezte is előadási jogát. Meglehet, még augusztusban színpadra fog kerülni.

— **Hazafias photographiák.** Mint a „S. d. Tageblatt” dagadó kebellet jelenti, azt a 15 drb. száz hazafit, kik a Királyföld rendezéséről szóló törvényt alkotásuk a parlamentben olyan hősi harcot folytattak a zász privilegiumnak ősi czopfjairt, Koller fényképező lefotografizolta volt s most egy csoportba összeállitva 8 ostrák bankóért megvehető, ami a „Tageblatt” szerint perze minden száz hazafinak becsületbeli kötelessége. A csoportozat e jelmondatot viseli: „Unus sit populus!” Nő, ilyen nép, mely ekkora (8. frtos) áldozatot hoz az elismerés és hála oltárára, bizonynyára nem fog elveszni!

— **Az aratás** az erdélyi részekben is csaknem mindenütt megkezdődött. Az eredmény az időjárás szeszélyeire képest különböző vidékeken igen eltű. Vannak az országnak részei, melyeket a fagy egészen megkímelt, mint a Királyföld nagy része, Gy.-Fehérvár környéke stb. e helyeken a termés jó, néhol kitűnő, nagy szőlő és szép gyümölcs-termes mutatkozik. Másfel az azonban, s ez a nagyobb terület, a fagy tetemes károkat tett, s a hideg által virágjában talált kalászos növények nem adnak szemet. Némely helyeken ismét a felhőszakadások műveltek pusztításokat, egész területeket eliszapoltak s különösen a szénában okoztak kárt. Mindazonáltal a végeredmény mégis jobb, mint egyelőre reméltük s ez évi termésünket általában jó közepesnek mondhatjuk.

— **Popu János,** sárdi jegyzőtől a következő nyilatkozatot vettük: Tisztelt Szerkesztő ur! Gy.-Fehérvárról nyert és 153. sz. becses lapjában közölt ama értesítést, hogy én f. év június hó 29-én egy ottan tartott oláh conferentián részt vettem volna és pénzügyi-tésre lettem felszólítva — mint egy roszindulatu, csak is egy paraszt bakterhez illő rágalmazást — tagadom és visszautasítom. Kelt Sárdon, 1876. július hó 14-én, Popu János, sárdi jegyző.

— **Az erd. rom. kath. igazgatótanács** — mint K.-Fehérvárról értesítettek — az udvarhelyi r. c. főgyűmási gondnokává Ugrou Lázár helyébe, ki az új igazgatótanács tagjai közöl történetesen kifejegette, Török Albert, alkirálybíró s igazgatótanácsost fogja kinevezni.

— **Értesítés.** A kolozsvári állami képezdékben a népiszkolai elemi tanképesítő vizsgálatok és pedig a tanító-képezdében f. évi sept. 3-án és következő napjain, a tanítónó képezdében pedig f. évi sept. 28-án és a következő napokon fognak megtartatni. Ezen népiszkolai elemi tanképesítő vizsgálatra jelenthetik magokat: a. Mindazon férfi és tanítónó jelöltek, kik a tanító, vagy tanítónó képezdében a három évi tanfolyam bevégezése után egy, leg-főlebb két évet gyakorlati tanítással töltöttek, b. Kik az 1868. évi 38. t. cz. keletkezte előtt már gyakorlati tanítók, vagy tanítónók voltak, c. Kik magokat az elemi tanításra magánúton képezték. Kik e népiszkolai tanképesítő vizsgálatot a kolozsvári állami képezdékben, jelzett időben letenni szándékoznak, felhivatnak, hogy keresztelevelik, tanulmányaik, eddig folytatott pályájuk s erkölcsi magukviseléséről szóló bizonyítványaikkal felszerelt folyamodványukat, a kitűzött határidők előtt legalább 14 nappal, vagy is a tanítójelöltek f. évi aug. 19-ig, a tanítónó jelöltek pedig f. évi sept. 14-ig beazórlag aláírthoz sziveskedjenek beküldeni, mert később érkezett folyamodványok el nem fogadtatnak. Kelt Kolozsvárt, 1876. július 17-én. Kethely József, tanfelügyelő.

— **Köszönetnyilvánítás!** Az egyetemi kör köszönetét nyilvánítja Gelei József urnak, mint ki a kör könyvtárát 12 kötet, nagyobb részt törvénytudományi munkákkal gyarapította. Kolozsvárt, július 16. 1876. Szontagh Adolf, elnök. János Béla, h. titkár.

— **A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium** által köv-

— **Csökök naplója** Lonauban a Harz hegység vidékén hajdanában nem volt szabad a fiatal embereknek kényük-kedvük szerint csökolódní; hanem csak hatóság engedély mellett. Ha a legény a leányt megakarta csökolni, tartozott bejelenteni az eldjárásnál, hol a csökolódásról naplót vezettek, mely lassankint tíz vaskos kötetté nőt. Hány könyvet kellene tele írni, ha nálunk minden csökök feljegyzésnek!

— **A vasárnap a philadelphiai kiállításon** szent nap. akkor a kiállítás zárva van, habár a hétköznapi dolgozó munkás népek csak ekkor volna ideje megtekinteni. Azonban a kik isten napját annyira megtisztelik, néha kivételt is tesznek a szabály alól — magas állású egyéniségek kedvéért. Így pl. oda érkezett a svéd király fia, Oszkár Károly Ágost s ime az ő tiszteletére valamint a brazilai császára és megengedték, hogy nyitva maradjon a kiállítás vasárnap is. Pedig bizony az ilyen uraságok megtekinthetnek akár mikor, nem köti őket időhöz a keserves kenyérkereset. Minden esetre furcsán hangzik ez a dolog, ha meggondoljuk, hogy színhelye a demokratikus és közársasági Amerika.

— **Felszólalások** a himlő oltás ellen Angliában máj. 1-én Sainoboroughban 300, máj. 15-én Walhallban 4000. s máj. 17-én Leicesteben 20,000 emberből álló népgyűléseken történtek demonstratiók az oltás ellen. Man szigetben az oltás kormányilag betiltatott, s mivel Angliában az utóbbi 2 1/2 évben a 44,000 himlőhalott 3/4-ede részbe beoltott volt, ezen tény a főoltástermek lemondását eredményezte.

— **Rémítő nagy erdő-égésekről** tudósítanak tegnap a szentpétervári táviratok. A szt.-pétervári-énnországi vasut mindkét oldalán, úgy szintén a fővárostól délre több négy-szög mérföldnyi kincstári erdőség ég két nap óta. A nagy szárazság miatt az oltásra nem gondolnak, csak arra törekednek, hogy a tüzet localisálják. — A kár milliókra megy.

— **Csökök naplója** Lonauban a Harz hegység vidékén hajdanában nem volt szabad a fiatal embereknek kényük-kedvük szerint csökolódní; hanem csak hatóság engedély mellett. Ha a legény a leányt megakarta csökolni, tartozott bejelenteni az eldjárásnál, hol a csökolódásról naplót vezettek, mely lassankint tíz vaskos kötetté nőt. Hány könyvet kellene tele írni, ha nálunk minden csökök feljegyzésnek!

— **A vasárnap a philadelphiai kiállításon** szent nap. akkor a kiállítás zárva van, habár a hétköznapi dolgozó munkás népek csak ekkor volna ideje megtekinteni. Azonban a kik isten napját annyira megtisztelik, néha kivételt is tesznek a szabály alól — magas állású egyéniségek kedvéért. Így pl. oda érkezett a svéd király fia, Oszkár Károly Ágost s ime az ő tiszteletére valamint a brazilai császára és megengedték, hogy nyitva maradjon a kiállítás vasárnap is. Pedig bizony az ilyen uraságok megtekinthetnek akár mikor, nem köti őket időhöz a keserves kenyérkereset. Minden esetre furcsán hangzik ez a dolog, ha meggondoljuk, hogy színhelye a demokratikus és közársasági Amerika.

— **Felszólalások** a himlő oltás ellen Angliában máj. 1-én Sainoboroughban 300, máj. 15-én Walhallban 4000. s máj. 17-én Leicesteben 20,000 emberből álló népgyűléseken történtek demonstratiók az oltás ellen. Man szigetben az oltás kormányilag betiltatott, s mivel Angliában az utóbbi 2 1/2 évben a 44,000 himlőhalott 3/4-ede részbe beoltott volt, ezen tény a főoltástermek lemondását eredményezte.

— **Rémítő nagy erdő-égésekről** tudósítanak tegnap a szentpétervári táviratok. A szt.-pétervári-énnországi vasut mindkét oldalán, úgy szintén a fővárostól délre több négy-szög mérföldnyi kincstári erdőség ég két nap óta. A nagy szárazság miatt az oltásra nem gondolnak, csak arra törekednek, hogy a tüzet localisálják. — A kár milliókra megy.

KÖZGAZDASÁG.

Erdélyi piacok árjegyzéke.

— **M.-Vasárhely** piacárai jul. 12-ről, 1876. egy hectoliter Tisztabuza 5 ft 20 kr, rozs 3 ft 10 kr, elegybuza 3 ft 60 kr, zab 2 ft 68 kr, 100 kgr. széna 3 ft — kr alomszalma — ft 50 kr, zsupszalma 1 ft, egy köbméter fa nem usztatott 3 ft 25 kr, usztatott 2 ft 20 kr, egy kgr. fagygyugyergya öntött 60 kr. nyújtott — ft 58 kr, marhahus 34 kr, konyhalisz 12 kr, Rízs 26 kr, 1 liter gyöngykása 24 kr. borsó 12 kr, lenese 12 kr, paszuly 10 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 ft 50 kr, 100 kgr. sa-vanyu káposzta — ft — kr, egy kgr. só 9 kr, disznózsír 1 ft — kr, szinzsir — ft 90 kr, bors 1 ft 16 kr, hagyma. 13 kr, fokhagyma. 25 kr.

— **A Sz.-régeni** piac árai jul. 13-ról, egy hectoliter Tisztabuza 7 ft 30kr, rozs 6 ft 50 kr, elegybuza 5 ft 95 kr, zab 3 ft 20 kr, 100 kilo széna 1 ft 70 kr, alomszalma 80 kr, zsupszalma — kr, egy köbméter fa 2 ft, 20 marhahus 32kr, konyhalisz 10 kr, egy liter borsó 16 kr, lenese 16 kr, paszuly 6 kr, egy hectoliter burgonya 5 ft — kr, egy kilo disznózsír 1 30 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 24 kr.

— **A gy.-fehérvári** piac árai jul. 8-ról 1876. Egy hectoliter Tisztabuza 8 ft 30kr, elegybuza 6 ft 30 kr, rozs 5 ft 20 kr. zab 4 ft 90 kr. 100 kgr. széna köve 4 ft — kr, kötetlen 3 ft 80 kr. alomszalma 1 ft 80 kr zsupszalma 2 ft 50 kr. Egy liter borsó 24 kr. lenese 24 kr, paszuly 9 kr. Egy liter konyhalisz 16 kr. Egy kgr. marhahus 38. Egy köbméter fa 3 ft — kr. egy hectoliter pityóka 2 forint 10 krajczár, egy kgr. disznózsír 92 kr szinzsir — ft — kr. Bors 1 ft 14 kr. hagyma 9 kr, fokhagyma 11 kr.

— **A n.-enyedi** piac julius 13-ról 1876. 1/2 hectoliter Tisztabuza 7 ft 25 kr, rozs 5 ft 50 kr, elegybuza 6 ft — kr, zab 1 ft 65 kr, 100 kilo széna köve 2 ft 30 kr, alomszalma 1 ft 50 kr. zsupszalma — ft 60 kr, egy köbméter fa nem usztatott 4 ft kr, 44 kilogramm fagygyugyertya öntött 68 kr, marhahus 36 kr, konyhalisz 19 kr, ríz 32 kr, 1 liter gyöngykása 30 kr. borsó 12 kr, lenese 15 kr, paszuly 7 kr. köles 21 kr, burgonya 3 ft 20 kr, 1 kilogramm kő 8 kr, disznózsír 1 ft 96 kr, szinzsir — ft 70 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 9 kr.

— **A besztorcezi** piac árai julius 11-ről 1876. egy hectoliter Tisztabuza 7 ft 50 kr. Elegybuza 4 ft, 50 kr. Rozs 3 ft 90 kr. Zab 3 ft — kr. 100 kgr. Széna 4 ft 60kr, Alomszalma 1 ft 80 kr. Zsupszalma 3 ft. 50kr Egy köbméter nem usztatott fa 3 ft 20. Egy kgr. fagygyugyertya öntött 72 kr. Marhahus 32 kr. Konyhalisz 15 kr. Ríz 30 kr, egy liter Gyöngykása 25 kr. Borsó 25 kr. Lenese 12 kr. Paszuly 12 kr. egy hectoliter Pityóka — ft 90 kr. egy kgr. Disznózsír 1 ft — kr. Bors 1 ft 4 kr. Hagyma 8 krajczár Fokhagyma 16 krajczár.

— **A besztorcezi** piac árai julius 11-ről 1876. egy hectoliter Tisztabuza 7 ft 50 kr. Elegybuza 4 ft, 50 kr. Rozs 3 ft 90 kr. Zab 3 ft — kr. 100 kgr. Széna 4 ft 60kr, Alomszalma 1 ft 80 kr. Zsupszalma 3 ft. 50kr Egy köbméter nem usztatott fa 3 ft 20. Egy kgr. fagygyugyertya öntött 72 kr. Marhahus 32 kr. Konyhalisz 15 kr. Ríz 30 kr, egy liter Gyöngykása 25 kr. Borsó 25 kr. Lenese 12 kr. Paszuly 12 kr. egy hectoliter Pityóka — ft 90 kr. egy kgr. Disznózsír 1 ft — kr. Bors 1 ft 4 kr. Hagyma 8 krajczár Fokhagyma 16 krajczár.

— **Vilmos császár** jövő szerdán, július 19-én délután érkezik Salzburgba, hová Ferencz József kedden este utazik (és éjjel 2 órakor érkezik.) A két uralkodó egy napig lesz együtt Salzburgban.

Távirati tudósítás a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről. július 17-éről.

Gabona	Folyószám	Minőség	Ár	100 kg.
1. búza	1. búza	1. búza	1. búza	1. búza
2. búza	2. búza	2. búza	2. búza	2. búza
3. búza	3. búza	3. búza	3. búza	3. búza
4. búza	4. búza	4. búza	4. búza	4. búza
5. búza	5. búza	5. búza	5. búza	5. búza
6. búza	6. búza	6. búza	6. búza	6. búza
7. búza	7. búza	7. búza	7. búza	7. búza
8. búza	8. búza	8. búza	8. búza	8. búza
9. búza	9. búza	9. búza	9. búza	9. búza
10. búza	10. búza	10. búza	10. búza	10. búza
11. búza	11. búza	11. búza	11. búza	11. búza
12. búza	12. búza	12. búza	12. búza	12. búza
13. búza	13. búza	13. búza	13. búza	13. búza

Gabona	Folyószám	Minőség	Ár	100 kg.
1. búza	1. búza	1. búza	1. búza	1. búza
2. búza	2. búza	2. búza	2. búza	2. búza
3. búza	3. búza	3. búza	3. búza	3. búza
4. búza	4. búza	4. búza	4. búza	4. búza
5. búza	5. búza	5. búza	5. búza	5. búza
6. búza	6. búza	6. búza	6. búza	6. búza
7. búza	7. búza	7. búza	7. búza	7. búza
8. búza	8. búza	8. búza	8. búza	8. búza
9. búza	9. búza	9. búza	9. búza	9. búza
10. búza	10. búza	10. búza	10. búza	10. búza
11. búza	11. búza	11. búza	11. búza	11. búza
12. búza	12. búza	12. búza	12. búza	12. búza
13. búza	13. búza	13. búza	13. búza	13. búza

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Július 17-én 5% Metaliques 66,85 ft. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 69,65 ft. 1860 ki államkölcsön 113. — Bankrésze-nyek 8,63 Hírelrészevények 149,30 London 125,75 Ezüst 101 — Cs. kir. arany 5,83 — Napoleon d'or 9,97 100 mark német értéki 61,50
Urbéri kötvények: Magyarországi 76,75. Temesi 74. — Erdélyi 72,75. Horvátországi 83,50.

Kolozsvári kalauz.

A. Látnivalók és mulatóhelyek.

I. **A nemzeti színház.** A sétatéri nyári színházban naponként előadás, péntek kivételével. II. **Erdélyi orsz. Múzeum.** Megtekinthető: az érem- és régiségtár (a m. kir. ud.-egyetem földszinti helyiségében, Belkarskútcza, volt főkörmányszéki épület.) Minden vasárnap 10—12 óráig és minden hétfőn d. e. 9—12 óráig. III. **A múzeum s egyetemi könyvtár** a szűnő alatti zárva van. Az állattani osztály nyitva van minden vasárnap 9—12 óráig. (A Múzeum kertben.) Az ásványtár minden vasárnap és ünnepnapon 6—12 óráig. (Az egyetem épületében 2. emelet.) IV. **A sétatéri hertenként kétszer: kedden és csütörtökön** katonai zene hangzik. V. **A sétatéri tölgyes** kedden és csütörtökön katonai zene hangzik. VI. **Olvasó-körök** I. Kolozsvári kör (Belkarskútcza. 2. sz. a. Kédy-ház); 2. Kolozsvári kör (Belkarskútcza. 3. sz. a. 2. Kolozsvári polgári karsalkodó (főter 13. sz. a. 4. Iparos olvasó-egylet (hidutca).

B. Hivatali helyiségek.

I. M. kir. távirat. Egész napi s éjjeli szolgál: Óvár, Mátyás-király utca 1. sz. a. II. M. kir. postahivatal: Belkarskútcza 2. sz. a. III. M. kir. törvényszék: Főter 29. sz. a. (Bánffy-ház). IV. M. kir. járásióság: Belkarskútcza 4. sz. a. (Karacs-ház). V. Kolozsvár sz. kir. város közigazgatási hatósága és rendőrsége: Főter 1. sz. a. városház. VI. Kolozs megye központi közigazgatási hatósága és árvaszéke: Belkarskútcza 8. sz. a. megyeház. VII. M. kir. pénzügyigazgatóság: Főter 7. és 8. sz. a. VIII. M. kir. föld- és adó-hivatal: Belkarskútcza 20. sz. a. IX. M. kir. illetékszálló hivatal: Belkarskútcza, ugyanott. X. M. kir. ügyészség: Belkarskútcza 12. és 14. sz. a. XI. M. kir. bányász- és fűszárgazgatóság: Belkarskútcza 7. sz. a. XII. M. kir. kataszteri igazgatóság: Belkarskútcza 2. sz. a. XIII. Cs. és kir. közös hadseregbeli hivatalok: a.) Alkarskútcza 3. sz. a. b.) A 35. hadosztály parancsnok-ház (Róza-3. sz. a. c.) A 51. kiegészítési kerület parancsnok-ház (Barompaczos 7. sz. a. d.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. e.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. f.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. g.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. h.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. i.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. j.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. k.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. l.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. m.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. n.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. o.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. p.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. q.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. r.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. s.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. t.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. u.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. v.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. w.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. x.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. y.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. z.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. aa.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ab.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ac.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ad.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ae.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. af.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ag.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ah.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ai.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. aj.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ak.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. al.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. am.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. an.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ao.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ap.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. aq.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ar.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. as.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. at.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. au.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. av.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. aw.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ax.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ay.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. az.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. ba.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bb.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bc.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bd.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. be.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bf.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bg.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bh.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bi.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bj.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bk.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bl.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bm.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bn.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bo.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bp.) A 51. tartalékos parancsnok-ház (Belmontortutca 34. sz. a. bq.) A 51. tartal

Csapó Sándor Kolozsvárt.

(227)

(15—*)

Van szerencsém a t. cz.

Építész, Asztalos, Lakatos, Kárpitos és Bádógos mester urakat figyelmeztetni,
miután a vasalás és többféle abba a szakmába vágó czikkével,
ugy az asztalos szerszámokkal fel akarok hagyni,
ezen czikkeket

gyári áron alól számítom.

Méltóztassanak tisztelt urak megtekintés végett a nagy
Bazáromat meglátogatni.

Csapó Sándor Kolozsvárt.

Építész, Asztalos, Lakatos,

Kárpitos, Bádógos czikkek.

(7-24)
Az ó felsége
Ferencz József
király által
szabad. valódi
A P. C. ad. H. U. M.
(274)
a patkányok, házi és mező egerok, va-
kondok és csótányok kiirtására, melyet
kapitányok, házi és mező egerok, va-
kondok és csótányok kiirtására, melyet
Bárányos: Kolozsvárti: J. A. Maros-
Vásárhelyi: Fugorasi J. Demeter, Se-
gesvár: J. J. Mischbacher J. B.
Ára 1 pengy szelvénynek 1 frt

(215)
Könyvkötő betűket
(3-4)
kötő minőségben és a legdú-
sabb választékban mindig kész-
letben tart és ajánl a
PRAGMÁRA.
Bécsben készíttatott kiválóan inyen-
kötők.

Sz. 6265. — 1876.

(294)

(2-3)

Arlejtési hirdetés.

Ezennel közzé tétetik, hogy a Bács — zsombori útvonalon f. 1876-dik
évben építendő három-, és kijavítandó négy darab hid műszaki munkái f. évi
július-hó 25-kén d. e. tíz órakor, a megyeháznál tartandó árlejtés
útján ki fognak adatni.

Kiküldési árak:

a 3 darab újból építendő hid és szükséges anyagra mindössze 2096 ft 09 kr.
A 4 darab boltíves hid kijavítása egység árak szerint adatik ki.
A részletes tervek és feltételek az árlejtés napjáig a hivatalos órákban, a
megye eljegyzői irodájában megtekinthetők.
Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bá-
natpénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselők kezéhez.
Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1876. július-hó 14-kén.

GYARMATHY MIKLÓS,
alispán.

Éppen most jelent meg

s STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

CSATATÉRKÉPEK
a keleti háboru szinteréről
25 krtól 1 frtig,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, montenegróiak s felkelők)
tucetjé 10 kr. darabja 1 kr.

Ujabb népsziművek.

Szigligeti s Balázs. A strike. 3 felv. Szigligeti. Az amerikai. 3 felv.
Abonyi. A betyár kendője. 4 felv. Kazár Emil. A kiaszkérés. 5 felv.
Berczik. A Székelyföldön. 3 felv. Tóth Ede. A falu rossza. 3 felv.
Abonyi. Panna asszony leánya. 3 felv. — Kintornás család. 3 felv.
Szigligeti. A háromszéki leányok 3 felv. Margitay. Cserebogár. 5 felv.
Tóth Kálmán. Az ördög párnája 3 felv. K. Leánykérő. 1 felv.

Egy-egy darab ára 40 kr.

1876. évi törvényczikkek külön kiadásban.

V. t. cz. a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. törvényczikk
módosításáról és kiegészítéséről. VI. t. cz. a közigazgatási bizott-
ságról 30 kr.
XIII. t. cz. Cselédtartás 20 kr.
XIV. t. cz. Közegészségügyi törvény 40 kr.
XV. t. cz. A közadók kezeléséről 40 kr.
XVI. t. cz. A végrendeletek, öröklési szerződések és halálesetre szóló
ajánlékozások alaki kelleiről. Ára 20 kr.
XXVII. t. cz. A váltótörvény. Ára 30 kr.

Magyar és Erdélyország
igazolt ügyvédjeinek, kamarák és
székhelyek szerinti
valamint a kir. közigazgatók
betűsoros pontos név- és lakjegyzéke.

A legújabb változásokat is magába foglalja.
Szerkesztette és összeállította Mayer Lajos, a budapesti ügyvédi kamara
kiadója. — 1876. Ára köve 60 kr.

(290)

(3-3)

Bécsből visszatérve: azon kedvező helyzetben vagyok, hogy
a legújabb és legjobb

ZONGORÁK és HARMONIUMOKAT

a legjutányosabb árban szállíthatom; még pedig: egy teljesen új
zongora 340 forinttól — 700 frtig a kivitel és minőség szerint;
harmonium 90 forinttól feljebb. Ajánlom dús raktáromat a n. érd.
közönség szíves pártfogásába.

Triska Ferencz,

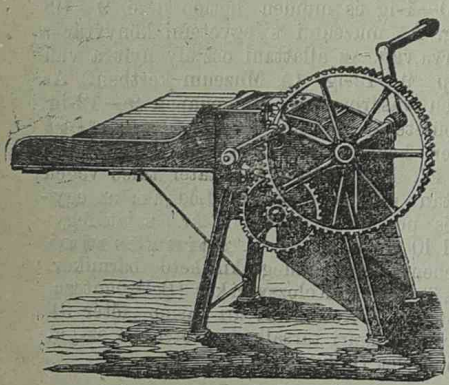
Kolozsvártt, Mátyás-királyutca a távirat hivatallal szemben.

(293)

(2-3)

TAUFFER FERENCZ

Kolozsvártt

Ajánlja a már általánosan jónak is-
mert MAYER-féle amerikai szegszerke-
zetű, egészen vasból készült
cséplő-gépeit,
kézi- és lőerőre, Mayer Tricurs gabona-
tisztító és különböző szelelő rostákat
kedvező fizetési feltételek
mellett,
ábrázolt árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Gabona zsákok nagy választékban.

TILINBÓ

NEMZETI DALOK.

A magyar-nép számára, szerkesztette egy népbár.
gyönyörű színnyomatu borítékban. 30 kr.

A ki mer, az nyer!

ANALYSE des LOTTO.

Wissenschaftliche Begründung
aller Vortheile

im Zahlen-Lotto zu gewinnen,

nebst
Kabbalistischem Emporium

R. von ORLICÉ

Professor des Mathematik.

8963 sz.

Tisztelt tanár úr!

Fogadja egy, Ön játékmódja által, gazdaggá s
szerencsésé lett boldog család forró hálaköszönet.
A legnagyobb nyomor közepette Ön játékmódjához foly-
modtam, s nem csalódtam. Biztos számításai nem csal-
meg. Legelső húzásban számaim kihúztak és én
szerencsésé lettem! még egyszer forró
hálamat!!

Bécs, 1875

Meyer.

Nem a véletlen, hanem a tudomány vezet sikerhez!

(96)

Beküldetett.

(8-*)

Matico-kupakok Grimault és társadt.

Az orvos gyakran nem tudja, minő gyógyszernek adjon előnyt folyások gyógyításánál; a
kopár-balsam egyike a legjobbaknak, hanem folyadékként, a mint a kocsonyemű tokokban
kapható, ingerli a gyomrot a beleket, émelygést, undort és hányást okoz. Grimault és társai
nővényt matico-kupakjai nem bírnak e hátrányokkal; gyorsan hatnak, nem alkalatlankodnak a
gyomorban és e nyek (a gabona tápanyaga) lemoszik csak a gyomorban olvad fel, a gyógyszer
összekötődésbe teszi a hudestornákkal. A hatást végül lényegesen emeli a vele egykötött égy-
olaj a matico-leveleiből, melyeket az indiaiak hudest-folyások ellen századok óta sikert használtak.

(292)

(3-10)

VONALZOTT - KÖNYVEK,

papir-, író- és rajz-szerek

ERDÉLYBEN legjutányosabban vásárolhatók

POLCZ ALBERT

ezelőtt Stein János papir-kereskedésében Kolozsvártt.

Ismét eladók tömeges vásárlásnál a lehető legnagyobb kedvezményben részesülnek.